

Årsberetning 2011

for

**Fafo Institutt for arbeidslivs- og
velferdsforskning as**

Selskapets org. nr. 986 343 113

**Administrasjonens forslag til vedtak:
Styret godkjenner Årsberetningen og regnskapet for 2011 for
Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as.**

Årsberetning for 2011

Virksomheten

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as (Fafo AVF) er et heleid datterselskap av Forskningsstiftelsen Fafo. Instituttet har sitt hovedkontor i Oslo. Instituttet ble etablert som eget aksjeselskap i mars 2003 og har nå åtte hele driftsår bak seg.

Styret for Forskningsstiftelsen Fafo besto i 2011 av styreleder Roar Flåthen, Tor Arne Solbakken, Jan Davidsen, Inger Johanne Bergstøl, Gunn Ovesen, Liv Undheim og Morten Øye, samt Henriette Lunde, Bård Jordfald og Line Eldring som ansattevalgt. Mette Nord og Arve Bakke er varamedlemmer. Liv Undheim gikk bort i april 2011, og Mette Nord ble fast medlem. Styret for Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as er det samme som for Forskningsstiftelsen Fafo.

Instituttet har spesialisert seg på studier av arbeidslivsorganisering og virkemidler i velferdspolitikken. Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning gjennomfører undersøkelser om partsrelasjoner, integrering og ekskludering i arbeidsmarkedet, kvalifisering og etter- og videreutdanning, bedriftsutvikling, fordelingspolitikk og velferdstjenester, europeisk integrasjon og globalisering. Det legges stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, å samarbeide med et omfattende faglig nettverk og å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene.

Instituttet har hatt god prosjektingang og høy aktivitet i 2011. Ved utgangen av 2011 var det 47 forskere som arbeidet ved instituttet. Dette er samme tall som for 2010, og en økning på to forskere fra 2008. Fem forskere sluttet eller fikk permisjon i løpet av 2011, og fem nye ble ansatt. To forskere disputerte i 2011, og to av de nyansatte hadde doktorgrad. På grunn av at flere av de som sluttet eller fikk permisjon i 2011 hadde doktorgrad, har imidlertid doktorgradsandelen totalt sett blitt redusert fra 36 % i 2010 til 32 % i 2011. Åtte av instituttets ansatte jobbet med doktorgrad i 2011, tre av disse forventes å levere avhandling til vurdering i løpet av første halvår 2012. Det er forventet at doktorgradsandelen vil stige fra dagens nivå på 32 % til omkring 45 % i løpet av de neste årene gjennom egenutdanning og nyrekruttering av forskere med doktorgrad.

Instituttet har produsert mange vitenskapelige publiseringer i 2011, og har i tillegg hatt høy allmennrettet formidlingsaktivitet. Prosjektingangen har vært god hele året, og 2011 har samlet sett vært et godt år, som har bidratt til å styrke instituttets posisjon.

Tone Fløtten har vært instituttets sjef i 2011, mens Anne Britt Djuve har vært forskningssjef. Mona Sandbæk har vært økonomi- og administrasjonssjef. Jon Lahlum har ledet instituttets informasjons- og forlagsvirksomhet.

Faglig aktivitet

Instituttet har i 2011 ytterligere styrket sin posisjon som et åpent og utadvendt forskningsinstitutt. Prosjektporteføljen er svært bred og omfatter oppdrag fra offentlig administrasjon, partene i arbeidslivet, bedrifter, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond, samt Norges forskningsråd, EU, Nordisk Ministerråd og andre internasjonale forskningsprogrammer. Sammenliknet med 2010, har en større andel av instituttets oppdragsprosjekter kommet fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, andre organisasjoner og bedrifter, mens en lavere andel har vært programforskning fra Forskningsrådet. Instituttet har som mål å øke andelen forskningsrådsfinansiering, da dette gir andre muligheter for fordypning, teoriutvikling og vitenskapelig publisering enn prosjektene som finansieres i det øvrige oppdragsmarkedet.

Forskningsvirksomheten er organisert i følgende fire kjerneområder:

Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked

Gruppen er ledet av Sissel Trygstad.

Forskningen er konsentrert om arbeidslivsreguleringer gjennom lov og avtaler, kollektiv organisering og individuell atferd i arbeidslivet. Gjennom en kombinasjon av prosjekter finansiert av Norges forskningsråd og oppdragsforskning, er forskningsgruppen et sentralt kompetansesenter på spørsmål knyttet til arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisering, partsforhold, arbeidslivets lov- og avtaleverk, arbeidskonflikter, bedriftsdemokrati, arbeids- og tjenestemobilitet og EU-reguleringer. Utviklingstrekk i arbeidslivet og arbeidsmarkedet generelt er sentrale tema, samtidig som vi forsker på områder og bransjer der de kollektive partene står svakt, blant annet innen privat tjenesteyting, hvor forskningsgruppen i 2011 har gjennomført flere prosjekter. Studier av renholdsbransjen og bemanningsbransjen samt en undersøkelse av anbud og arbeidstakerrettigheter i renhold, vakt og anlegg inngår blant disse. Arbeidstidsregulering er et annet forskningstema som har vært prioritert, og vi har blant annet sett på hvordan arbeidstidsbestemmelsene og normalarbeidsdagen utfordres i dagens arbeidsliv.

Utviklingstrekk i de nordiske arbeidslivsmodellene har blitt et stadig viktigere forskningstema. I forskningsrådsprosjektet *Nordic Models Facing Crisis* (2010–2013), som Fafo leder i samarbeid med universitetsforskere i Gøteborg, Aalborg og Tammerfors, studeres partssamarbeid om nedbemanning i tre nordiske bransjer (industri, bygg og media) og hvordan tilbakeslaget etter finanskrisa har påvirket arbeidstakernes sysselsettingstrygghet, holdninger til mobilitet og tillit til arbeidslivets institusjoner og myndigheter. En internasjonal bok om endringer av de sosiale modellene i 13 europeiske land siden 1990-årene, med vekt på sysselsetting, ulikhet og konsekvenser av finanskrisa, er også under utarbeidelse.

Videre er drivkreftene bak og konsekvensene av økt arbeidsinnvandring et kjernetema. I 2011 har *Evaluering av tiltak mot sosial dumping og Polonia i Oslo 2010* vært sentrale prosjekter. Nye former for mobilitet og ulike former for fleksibilitet og regulering står sentralt i flere av prosjektene som har vært gjennomført. Videre har spørsmål knyttet til hvordan fordeling av makt, deltakelse, sysselsetting, inntekt og arbeidsvilkår endres mellom samfunnsgrupper, og hvilke utfordringer og krav til fornyelse av organisasjons- og reguleringsformer disse

endringene reiser for partene i arbeidslivet – nasjonalt og internasjonalt, vært et gjennomgående tema.

Arbeid, inkludering og kompetanse

Gruppen er ledet av Jon Rogstad.

Forskningen tematiserer i særlig grad arbeidslinja, med vekt på hvordan norsk arbeids-, velferds- og utdanningspolitikk virker for ulike grupper i samfunnet. Blant medlemmene i gruppen er det flere som har omfattende samarbeid med nasjonale, så vel som internasjonale, forskere og institusjoner. De store prosjektklustrene er knyttet til voksnes læring i arbeidslivet samt innvandreres situasjon på arbeidsmarkedet. I 2011 har en rekke større og mindre prosjekter blitt gjennomført, finansiert av et bredt spekter av oppdragsgivere. Et viktig utviklingsområde har vært å delta i og bidra til en pågående prosess med mål om å etablere et *Senter for forskning på fag og yrkesopplæring*. Senteret skal være et samarbeid med NIFU, Universitetet i Bergen og Høgskolen i Oslo og Akershus. På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet fikk de involverte institusjonene i 2011 et flerårig prosjekt om kvalitet i fag- og yrkesopplæringen. Blant andre større prosjekter vil vi framheve *Situasjonstesting på arbeidsmarkedet*, hvor siktemålet var å avdekke omfanget av diskriminering av arbeidssøkere med innvandringsbakgrunn. Prosjektet ble avsluttet i 2011 og var et samarbeid mellom ISF og Fafo. Tematikken videreføres i et fireårig prosjekt (2011–2014) finansiert av Norges forskningsråd, hvor Fafo samarbeider med Universitetet i Oslo. Foruten å inngå i denne typen langvarige prosjekter, gjennomfører forskerne i gruppen en rekke mer avgrensede oppdrag, som på ulike måter og med bruk av forskjellige metoder gir innblikk i viktige aspekter ved arbeidsmarkedets virkemåte. Samlet resulterer de mange korte og lange prosjektene i at forskningsgruppen besitter svært høy kompetanse på området i en nasjonal sammenheng.

Det arbeides aktivt med å ivareta faglig kontinuitet og faglig utvikling. I 2011 disputerte en av gruppens medlemmer, og det forventes at en annen forsker leverer en avhandling til vurdering i løpet av våren 2012. Gruppens sentrale posisjon anskueliggjøres også av at Fafo i 2011 ble forespurt om å fylle posisjonen som nasjonal ekspert på temaet arbeid og integrasjon, på oppdrag av International Organisation for Migration (IOM).

Gruppens faglige interesser strekker seg også utover de to tematiske områdene som er framsatt over. Studier av tjenesteapparatets evne til å yte tilpassede og likeverdige tjenester til en etnisk heterogen befolkning, samt til grupper med ulike funksjonshindre, har vokst fram som et viktig forskningsfelt de siste par årene. Videre omfatter prosjektporteføljen studier av ulike typer kvalifiseringsarbeid og derigjennom brukerperspektiver, men også mer institusjonelle analyser av virksomheter, organisasjoner og kommuner. Som ledd i den faglige utviklingen har vi også åpnet for studier av sivilsamfunn og politisk deltakelse. Dette er prosjekter hvor vi retter søkelyset mot medbestemmelse, innflytelse og demokrati. Metodisk arbeider gruppen med både kvantitative og kvalitative data. I flere av prosjektene kombineres metodene, og både store registerdatasett og mer avgrensede kvalitative datasett benyttes i analysene.

Gruppen har rekruttert to forskere i løpet av 2011.

Velferdsforskning

Gruppen er ledet av Inger Lise Skog Hansen.

Gruppen er engasjert i velferdsforskning innenfor flere ulike områder og med ulike innfallsvinkler. Forskningen er konsentrert om konsekvenser av velferdspolitiske løsninger, organisering og utøvelse av ulike velferdstjenester, innretning av velferdsstatens ytelser og stønader, samt om forholdet mellom arbeidsliv og velferdsordninger. I 2011 har gruppen hatt stor aktivitet. Et sterkt felt forankret i gruppen er seniorpolitikk og pensjonsforskning. I år framhever vi forskningen om seniorpolitikk som et av Fafo AVFs faglige høydepunkter. Pensjonsforskningen har i 2011 blant annet vunnet flere prosjekter om pensjoneringsatferd og effekter av pensjonsreformen i offentlig sektor. Vi har også jobbet mye med effekten av IA-avtalen og seniorpolitikk/seniortiltak på pensjoneringsadferden (både i offentlig og privat sektor). I tillegg har vi sett noe på effekter av pensjonsreformen og utviklingen av tjenstepensjonsområdet i privat sektor. Pensjonsforum, som er et formidlingstiltak etablert i 2007 i samarbeid mellom Fafo, Econ Pöyry og Frischsenteret, er blitt en veletablert møteplass for aktører innen statsforvaltning, fagbevegelse, arbeidsgiverorganisasjoner, finansnæring og forskningsmiljøer. Gjennom egne møter og en velbesøkt nettside formidles økt kunnskap om pensjonssystemet.

Et av forskningsfeltene hvor gruppen har vært særlig synlig i 2011 er *bolig og velferd*. Sammen med NOVA er endringene i bostøtten evaluert, og det ble arrangert et eget seminar hos Fafo om denne tematikken. Det er utarbeidet en kunnskapsstatus om sammenhengen mellom bolig, helse og sosial ulikhet, og flere Fafo-forskere deltok med innledninger på et seminar om tematikken, arrangert av Helsedirektoret. Det er også gjennomført et prosjekt om konsekvensene av å vokse opp under vanskelige boforhold, samt et prosjekt om innvandrerbarn og bolig som fokuserer på hva bolig og bomiljø betyr for inkludering. I løpet av året ble det også vunnet et prosjekt som ser på samhandlingsreformens betydning for kommunal boligpolitikk.

Fafo har gjennom flere år opparbeidet en sterk posisjon innen forskning om levekår for homofile, lesbiske, bifile og transpersoner, og i år fikk vi finansiering for å utarbeide en egen antologi om homoforskning. Også i år arrangerte vi Fafo-frokost under Skeive dager, der vi rettet oppmerksomheten mot homofile og lesbiske i arbeidslivet på bakgrunn av en egen undersøkelse gjennomført i 2010.

Etter flere år med forskning på fattigdom, har vi i 2011 laget en kunnskapsstatus som syntetiserer det vi vet om fattigdom i Norge, og en presentasjon av sentrale dilemmaer og veivalg innen fattigdomspolitikken.

Innen tjenesteforskningen har vi i år fått stor oppmerksomhet om en rapport om kommunenes helse- og omsorgstilbud til eldre. Rapporten viste blant annet at tjenestetilbudet til eldre er blitt redusert, og at tilbudet til de aller sykeste og mest hjelpetrengende eldre er for dårlig utbygget. Fafo og NOVA har sammen gjennomført en del av BLDs store evaluering av barnevernsreformen fra 2004, og presenterte en egen rapport om betydningen av barnevernsreformen for institusjonstilbudet. Forskerne stiller i rapporten spørsmål ved hvorvidt omleggingen bort fra institusjonsanvendelse har gått for langt.

Gruppen har i løpet av året rekruttert to nye forskere og arbeider med strategier for ytterligere styrking av Fafos velferdsforskning.

Bedriftsutvikling og verdiskaping

Gruppen er ledet av Leif Moland.

Gruppen studerer forhold som hemmer og fremmer verdiskaping og innovasjon. Forskningsarbeidet er rettet inn mot bransje- og sektorutvikling, så vel som bedrifts-, virksomhets- og medarbeiderutvikling. Gruppen utfører både evalueringer, forskningsprosjekter og direkte prosessstøtte. Sentrale områder er:

1: Arbeidsorganisering, tjenesteutforming og ledelse, og gjennomføring av gode omstillingsprosesser.

2: Arbeidsmiljø, HMS/inkluderende arbeidsliv, arbeidstid, kompetanseutvikling og bærekraftige arbeidsplasser. Sentralt står sammenhenger mellom på den ene siden arbeidsmiljø, sykefravær, små stillinger/uønsket deltid og rekruttering, og på den andre siden virksomhetenes effektivitet og tjeneste-/produktkvalitet.

BVS-gruppen var ansvarlig da Fafo påtok seg å arrangere Evalueringskonferansen 2011 (omtalt som et av Fafos høydepunkter i 2011). Arrangementet har inngått i gruppens kompetansebygging innen evalueringsfeltet. I 2011 var vi involvert i ca. 15 evalueringsoppdrag. En økende grad av dem er følgeevalueringer.

Gruppen har vært involvert i 5 arbeidstidsprosjekter på oppdrag for Arbeidsdepartementet, LO, KS og Bergen kommune. De fleste arbeidene inngår i prosesser for å redusere et uønsket høyt omfang av små stillinger. Her bistår forskerne med både kartlegginger og utviklingsstøtte. Vi har også holdt en rekke foredrag på temaet. I et felt med liten framgang har blant annet Bergen kommune hatt suksess med å skape større stillinger, samtidig som det har gitt bedre tjenester og bedret rekrutteringen. Det viktigste virkemiddelet har vært å benytte arbeidstidsordninger som avviker fra arbeidsmiljølovens normalformuleringer. Temaet har hatt stor medieinteresse som del av diskusjoner om arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, helgebemanning og prosedyrer for å innvilge/avvise dispensasjonssøknader.

Gruppen har jobbet lenge med HMS- og IA-prosjekter. 2011 var året vi koblet dette til helsefremmende arbeid. Gruppens styrke ligger i oppfølging av IA-delmålene 1 og 3 som fordrer systematikk på bedriftsnivå, hvilket innebærer systematisk HMS-arbeid med partsforankring og involvering av aktørene i IA-verdikjeden både sentralt, regionalt og lokalt (ansatt, arbeidsgiver, tillitsvalgte, verneombud, lege, NAV mfl). Viktigste oppdragsgivere her er Arbeidsdepartementet, NAV, Arbeidstilsynet og organisasjonene i arbeidslivet.

Ellers har gruppen vært involvert i flere FoU-prosjekter i byggebransjen og i pleie- og omsorgssektoren. I begge bransjer står innovasjon og samhandling, tverrfaglig samarbeid i tjeneste-/produksjonskjede, arbeidsorganisering og tilgang på og bruk av arbeidskraften sentralt. Viktigste oppdragsgivere her er næringslivet i byggebransjen, kommuner, NFR, partene i arbeidslivet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Litt over halvparten av prosjektene er gjennomført i samarbeid med forskere fra andre grupper på Fafo.

Gruppen rekrutterte to forskere i 2011.

Noen faglige høydepunkter fra virksomheten i 2011

Den faglige aktiviteten har vært omfattende i 2011. Til Norges forskningsråd er følgende faglige høydepunkter innrapportert sammen med økonomiske og faglige nøkkeltall:

1) Arbeids- og bedriftsvandringer – konsekvenser for lønns- og arbeidsvilkår

Arbeids- og bedriftsvandringer og virkningene for lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsmarkedets virkemåte og reguleringssystemer, har blitt et stadig mer sentralt forskningsfelt på Fafo. I 2011 ble det gjennomført en rekke store og små prosjekter som på ulike måter knytter seg til dette området. Noen av prosjektene vil løpe videre. I samarbeid med Frischsenteret leder Fafo et 4-årig forskningsprogram om arbeidsinnvandring (2010–2014), finansiert av Arbeidsdepartementet. Målet er å øke kunnskapen om hvilke faktorer som påvirker tilgangen av arbeidsmigranter i Norge, hvordan deres lønns- og arbeidsvilkår er, og hvordan arbeidsmarkedets virkemåte, økonomien og samfunnet i Norge påvirkes av arbeidsmigrasjon. Prosjektene involverer forskere fra de fleste av gruppene på AVF, med tyngdepunktet i arbeidslivsgruppen (ALG). Et annet prosjekt finansiert av NFRs Europaprogram, er Formula, som i samarbeid med Universitet i Oslo ved professor Stein Evju og en rekke europeiske forskere, gjennomfører sammenliknende studier av utviklingen i regulering av arbeids- og tjenestemobilitet i Europa. Blant de avsluttede prosjektene velger vi å framheve følgende:

- *Evaluering av tiltak mot sosial dumping.* Prosjektet ble gjennomført i perioden 2010–2011, på oppdrag av Arbeidsdepartementet, av en stor gruppe Fafo-forskere. En rekke av tiltakene i regjeringens handlingsplaner ble evaluert, blant annet Arbeidstilsynets innsats, id-kort-ordningen og endringene i allmenngjøringsordningen og regelverket for bemanningsbedrifter og innleie. Evalueringen ble gjennomført på grunnlag av et bredt knippe datakilder; både data som ble samlet inn i forbindelse med evalueringen og data fra andre prosjekter som er gjennomført av Fafo de siste årene. Den overordnede konklusjonen i evalueringen er at tiltakene har hatt en positiv virkning – men at dette primært gjelder innenfor de allmenngjorte områdene, hvor kontrollordninger og reguleringer er kraftig skjerpet.
- *Polonia i Oslo 2010.* Arbeids- og levekårsundersøkelsen blant polakker i Oslo-området var en oppfølging av en tilsvarende studie i 2006. Datainnsamlingen i 2010-studien ble finansiert av EØS-midler, mens Arbeidsdepartementet bidro med midler til analyse av data. Sluttrapporten fra prosjektet ble publisert høsten 2011. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med Center for Migration Research, Universitetet i Warszawa. Poloniaundersøkelsene har hatt et innovativt metodisk design (respondent driven sampling) og er de eneste empiriske studiene som dekker alle grupper polske innvandrere, inkludert utstasjonerte, uregistrerte og arbeidsledige. Resultatene fra undersøkelsene har derfor vært omfattet av stor interesse, og har også blitt nyttiggjort av flere andre prosjekter.

2) Fafos forskning på seniorpolitikk og Eldres yrkesdeltakelse

Et kjerneområde i Fafos forskning er hva som hemmer og fremmer deltakelse i arbeidslivet. Gjennom det siste tiåret har Fafo bygget seg opp og markert seg som et av de mest sentrale miljøene på seniorpolitikk og Eldres yrkesdeltakelse. Tematikken er belyst fra ulike innfallsvinkler: virksomhetenes arbeidskraftstrategier, tiltaksapparatets virkemidler, betydningen av pensjonsreformen og komparative studier av arbeidslivsrettede seniortiltak. Det har vært en omfattende formidling fra dette forskningsfeltet. I 2011 ble to artikler publisert i internasjonale tidsskrifter: Artikkelen «How the Worker Collective may Moderate Active Ageing Policy and its Outcomes» i (Ennals/Salomon (red), *Older Worker in a sustainable society*, Labour, Education & Society, vol. 21, 2011, Peter Lang), samt artikkelen «Inclusive workplaces and older employees: an analysis of companies' investment in retaining senior workers» i *The International Journal of Human Resource Management*, vol 22, nr 6. I tillegg kom artikkelen «Seniorpolitikk – behov for justering? Analyse av praksis i seks foregangskommuner» i tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet*, årg. 28, nr. 1-2. Det er også publisert flere Fafo-rapporter om seniorpolitikk, og det er arrangert en frokost om tematikken under overskriften «Hvor treffsikker er dagens seniorpolitikk?». Fafos forskere har holdt en rekke eksterne foredrag og utviklet nye prosjekter som ytterligere styrker instituttets posisjon på feltet. Her kan vi nevne prosjektet «Seniorpolitiske framtidsbilder», som omhandler utviklingen for seniorer i arbeidslivet to tiår fram i tid. Hensikten med prosjektet var å belyse hva som driver utviklingen og viktige veivalg man står overfor, samt å skape økt kunnskapsgrunnlag for utvikling av seniorpolitikk videre. Et annet nytt prosjekt som ble startet i 2011, er et eget formidlingsprosjekt hvor hovedmålsettingen er å gjøre Fafos omfattende kunnskap og innsikt om seniorpolitikk mer tilgjengelig, og å nå ut til en videre målgruppe enn rene forskningsmiljøer.

3) Evalueringskonferansen 2011

Fafo arrangerte Evalueringskonferansen 1. og 2. september 2011, med 220 deltakere fra departementene og øvrig offentlig sektor, organisasjoner, FoU-miljøer og konsulentbransjen. I tillegg ble det avholdt en paperkonferanse i regi av Norsk evalueringsforening dagen før. Tema for konferansen var forholdet mellom evaluering, forvaltning og politikk, og om de mange evalueringene bidrar til å fornye eller sementere politikken, om evaluator har tilstrekkelig frihet og frimodighet til å være kritisk, og om hvordan stat og kommuner kan bli bedre i stand til å bruke evalueringer til å forbedre politikktutforming og egen etat/organisasjon. Fafo ledet konferansen og hadde en rekke innledere.

Fafo gjennomfører mange evalueringer og forskningsoppdrag der disse temaene har stor relevans. Arrangementet av konferansen innebar et faglig løft for Fafo, og bidro til å synliggjøre instituttets kompetanse på feltet.

Nøkkeltall: Personale, oppdragsgivere, publisering og annen formidling

Fafos medarbeidere har bakgrunn fra samfunnsfagene, og staben har høy kompetanse med god erfaring i kvalitativ og kvantitativ metode. Det ble utført 45,9 årsverk av forskere og andre faglig ansatte. Dette er en økning fra 43,6 årsverk i

2010. Fem av de fast ansatte forskerne sluttet i 2011. Det ble ansatt fem nye til erstatning for dem som har sluttet, men det har vært noe etterslep i nytilsettinger.

Fafo AVFs basisbevilgning har ligget relativt stabilt, på i underkant av 10 % av omsetningen de senere årene, men har økt siden 2008. I 2011 mottok instituttet basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 9,3 mill. kr. Den utgjorde 13,3 % av de samlede inntektene i 2011. Økningen skyldes at instituttet kommer bedre ut enn de fleste andre instituttene i det nye basisfinansieringssystemet til Norges forskningsråd, men Fafo har fremdeles svært lav basisbevilgning per forskerårsverk sammenliknet med resten av instituttsektoren, og har som mål å øke basisbevilgningen ytterligere.

I 2011 ble 22 % av basisbevilgningen benyttet til å toppfinansiere 7 doktorgradsstipendiater, mens 46 % ble brukt til strategisk utvikling, kvalitetssikring og forskningsledelse. De resterende 32 % ble benyttet til å støtte akademiske publiseringer som ikke var prosjektfinansiert, strategiske utviklingsprosjekter samt kompetanseutviklende tiltak som konferansedeltakelse, paperproduksjon mv.

Øvrig omsetning i 2011 fordelte seg slik på våre hovedoppdragsgivere:

- Omkring 15 % av inntektene kom fra ordinære prosjekter finansiert av Norges forskningsråd.
- Omkring 35 % av inntektene var fra departementer, direktorater, kommuner eller internasjonale offentlige organisasjoner som EU og Nordisk Ministerråd.
- Omkring 40 % av inntektene kom fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, andre organisasjoner og bedrifter.
- Instituttet hadde omkring 10 % rene bidragsinntekter.

Sammenliknet med 2010, er det en nedgang i prosjekter fra Norges forskningsråd, stabilitet i prosjekter fra departementer og direktorater med videre, samt en økning i prosjekter fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, andre organisasjoner og bedrifter.

Den brede oppdragsporteføljen bidrar til å stille Fafo AVF i en særstilling i forhold til andre institutter ved en høy andel oppdragsgivere utenfor Forskningsrådet og departementer.

Resultatene fra AVFs oppdragsprosjekter publiseres som hovedregel i Fafos interne rapportserie, men det publiseres også noen rapporter/notater i eksterne serier. Totalt publiserte instituttet 55 rapporter i 2011, samme antall som i 2010. Siden 2008 har det vært en nedgang i rapportproduksjonen, dette er i tråd med ambisjonen om å publisere flere vitenskapelige artikler. Instituttets forskere var forfattere eller medforfattere av 37 artikler i internasjonale og norske vitenskapelige tidsskrifter/antologier. Dette er mer enn en dobling sammenliknet med 2010. Fafos ansatte bidro dessuten med 3 kapitler i fagbøker og 32 papers/framleggelse på vitenskapelige konferanser. Dette er en svak reduksjon fra 2010.

Allmennrettet formidling er viktig for instituttet, og Fafo er det instituttet i samfunnsvitenskapelig sektor som er mest aktiv på dette området. Til sammen holdt instituttets ansatte 306 foredrag i 2011, og det ble skrevet 32 kronikker/kommentarer. Dette er om lag på samme nivå som i 2010. Styret er godt fornøyd med formidlings- og informasjonsaktiviteten i 2011.

Nøkkeltall 2008 - 2011 og måltall 2010-2012. AVF as

	Realisert 2008	Realisert 2009	Realisert 2010	Realisert 2011	Måltall 2010	Måltall 2011	Måltall 2012
Driftsinntekter (mill. NOK)	62,7	66,6	69,9	69,7	73,6	75,0	77,5
Prosjektkostnader	12,5	11,5	12,7	12,3	13,8	14,0	15,0
Dekningsbidrag (mill NOK) (justert for prosjektkost)	50,2	55,1	57,2	57,4	59,8	61,0	62,5
Resultat før skattekostnad (mill. NOK)	1,2	1,2	0,4	0,0	1,1	1,2	1,3
Tilskudd grunnbevilgning (mill. NOK)	6,8	8,0	8,8	9,3	8,8	9,0	9,1
Tilskudd grunnbevilgning (% av driftsinntekter)	10,8 %	12,0 %	12,5 %	13,3 %	11,9 %	12,0 %	11,7 %
Totalt antall ansatte	55	58	59	59	58	59	60
Totalt antall forskere	45	47	47	47	48	49	50
- herav forskere kvinner	20	22	20	24	23	24	25
- herav forskere menn	25	25	26	23	25	25	25
Sykefravær	5,5 %	5,2 %	4,7 %	8,9 %	5,0 %	4,5 %	4,5 %
Andel forskere med doktorgrad	36 %	32 %	36 %	32 %	38 %	41 %	44 %
Antall forskere med doktorgrad	16	15	17	15	18	20	22
Antall doktorgradsstudenter	7	9	8	7	6	6	6
Antall avlagte doktorgrader	4	-	2	2			
Aktivitetsrapporter:							
Vitenskapelige artikler med referee	28	34	16	37	30	32	34
Vitenskapelig monografi og fagbok	0	1	0	0	2	4	6
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter eller sentrale tidsskrifter uten referee	8	9	8	3	10	10	10
Rapporter og notater	69	74	66	55	75	70	65
Paper og framleggelse på vit. konferanser	52	44	52	28	50	55	60
Brukerretta foredrag	349	321	330	306	250	250	250
Populærvitenskapelig formidling	52	44	37	32	30	40	50

Fortsatt drift

Styret mener det er riktig å legge forutsetningene om fortsatt drift til grunn for fastsettelsen av årsregnskapet.

Årsregnskapet, resultat og disponeringer

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde i 2011 en omsetning på 69,7 mill. kr, hvorav 57,5 mill. kr var prosjektinntekter. Dette er på nivå med 2010.

Årets resultat ble på 0,031 mill.kr før skatt. Årets skattekostnad er 172.000 kroner og årsunderskudd etter skatt på 0,141 mill.kr foreslås dekket av annen egenkapital. Egenkapitalen utgjør etter dette 8,3 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr er aksjekapital.

Selskapets kredittrisiko og likviditetsrisiko er lav.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde 59 ansatte per 31.12.2011. Av disse er 47 ansatte forskere og faglig personale.

Selskapets kontorlokaler holder god standard, og arbeidsmiljøet er godt. Selskapet samarbeider med de tillitsvalgte i Forskningsstiftelsen Fafo og bedriftshelsetjenesten om å vurdere og å utvikle arbeidsmiljøet. Selskapet inngikk avtale om Inkluderende arbeidsliv i 2002, og denne ble fornyet i 2011.

Sykefraværet for hele året har vært 8,9 %, mot 4,7 % av total arbeidstid i 2010, 5,2 % av total arbeidstid i 2009, 5,5 % 2008, 4,8 % i 2007, 4,9 % i 2006 og 5,7 % i 2005. Langtidsfraværet utgjør 7,1 %, dette er en sterk økning sammenliknet med året før. Det økte sykefraværet skyldes i all hovedsak ulykker og alvorlig sykdom, og det er ikke noe som tyder på at arbeidsrelaterte forhold ligger til grunn for økningen i sykefravær.

Det er ingen ansatte som har blitt tidligpensjonert eller uføretrygdet i 2011. Ingen ansatte ble utsatt for skader eller ulykker knyttet til arbeidet. Virksomheten er av en slik art at den ikke forurenser det ytre miljø.

Likestilling og tilgjengelighet

Forskerstaben har en tilnærmet lik fordeling mellom kvinnelige og mannlige medarbeidere, hvor 24 er kvinner og 23 er menn.

I Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as er ved utgangen av 2011 instituttleder, forskningssjef og økonomisjef kvinner, mens leder for informasjons- og publikasjonsvirksomheten er mann. To av fire avdelingsledere er kvinner. Samlet er et flertall av instituttets ledelse kvinner. I selskapets styre satt det i 2011 fem menn og fem kvinner.

Gjennom avtaleverk, samarbeidsfora og ledelsesoppfølging er det sikret at det ikke forekommer ulovlig forskjellsbehandling innenfor selskapene i Fafo-gruppen. I 2011 vedtok instituttets styre en plan for likestilling og likebehandling. Tiltakene i denne planen er innarbeidet i en samlet HMS-K plan, som systematisk følges opp og styrerapporteres.

Bedriften har ansatte med nedsatt funksjonsevne, og har tilpasset arbeidsforholdene slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften.

Bedriften har en rekrutterings- og personalpolicy som skal sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Utsikter

Forskningen til Fafo AVF dekker et bredt spekter av tema og problemstillinger. Konkurransen om forskningsmidler i oppdragsmarkedet er stor og økende, og hoveddelen av Fafo AVFs omsetning vinnes i anbudskonkurranse med andre institutter. De senere årene har instituttet også i større grad konkurrert med konsultantselskaper og universitets- og høyskolesektoren om prosjektmidler. I 2011 varierte prosjekttilgangen noe mellom de ulike forskningsområdene på instituttet, men som det framgår av beskrivelsen over, har instituttet en god posisjon på sine kjerneområder. Instituttet hadde en dekningsgrad på nær 100 % i 2011.

For å bevare instituttets gode posisjon i forskningsverdenen og offentligheten, er det viktig med kontinuerlig faglig utvikling og å opprettholde et godt arbeidsmiljø. Instituttet arbeider kontinuerlig med kompetanseutvikling, strategisk fagutvikling, nyrekruttering og videreutvikling av arbeidsmiljøet. I 2012 konsentreres en betydelig del av basisbevilgningen til definerte forskningsområder gjennom midler til strategiske utviklingsprosjekter og vitenskapelig publisering.

Det vil i 2012 dessuten arbeides videre med forbedret støtte i akkvisisjonsprosesser og forbedret prosjektledelse, slik at instituttet sikrer best mulig match mellom tilgjengelig kompetanse og tilfanget av prosjekter, og derigjennom god kapasitetsutnyttelse. Instituttet vil også fortsette sitt arbeide med å forbedre prosjektgjennomføringen og økonomistyringen i enkeltprosjekter.

Instituttets faglige og økonomiske forutsetninger for videre drift og utvikling i 2012 er gode, og styret forventer en drift i overskudd.

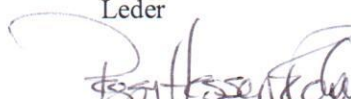
Oslo, den 31. desember 2011

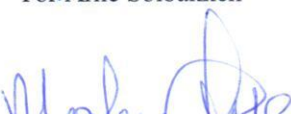
15. mars 2012

Roar Flåthen
Leder

Tor-Arne Solbakken

Jan Davidsen

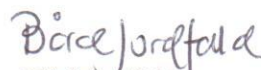

Peggy Hessen Følsvik

Morten Øye

Inger Johanne Bergstøl

Gunn Ovesen

Line Eldring
Valgt av de ansatte

Bård Jordfald
Valgt av de ansatte

Henriette Lunde
Valgt av de ansatte

Tone Fløtt
Daglig leder

Resultatregnskap

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

		(Alle beløp er i NOK 1000)	
Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2011	2010
Prosjektinntekter		57 515	58 472
Basisbevilgning		9 258	8 753
Salg av forskningsrapporter		162	401
Annen driftsinntekt		2 782	2 270
Sum driftsinntekter	2	69 717	69 896
Direkte prosjektrelaterte kostnader		12 306	12 707
Personalkostnader	3	46 022	46 309
Avskrivning	4	852	786
Annen driftskostnad		10 634	9 810
Sum driftskostnader		69 813	69 611
Driftsresultat		-96	285
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	10	50	-
Annen renteinntekt		100	109
Annen finansinntekt		7	12
Annen finanskostnad		30	31
Resultat av finansposter		127	90
Resultat før skattekostnad		31	375
Skattekostnad på ordinært resultat	11	172	-15
Årsoverskudd (+) / Årsunderskudd (-)		-141	390
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital/dekket av annen egenkapital		-141	390
Sum overføringer		-141	390

Balanse

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

[Alle beløp er i NOK 1000]			
Eiendeler	Note	2011	2010
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Inventar/utstyr		2 387	1 492
Sum varige driftsmidler	4	2 387	1 492
Finansielle driftsmidler			
Pensjonsmidler	8	4 465	3 229
Sum finansielle driftsmidler		4 465	3 229
Sum anleggsmidler		6 852	4 721
Omløpsmidler			
Varer			
Varebeholdning		150	150
Sum varer		150	150
Fordringer			
Opptjent på prosjekter		9 420	6 621
Kundefordringer		2 591	4 123
Fordring på selskap i samme konsern	10	1 050	-
Andre kortsiktige fordringer		1 821	1 719
Sum fordringer		14 882	12 463
Kasse, bank	5	24 716	18 923
Sum omløpsmidler		39 748	31 536
Sum eiendeler		46 600	36 257

Balanse

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

(Alle beløp er i NOK 1000)

Egenkapital og gjeld	Note	2011	2010
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital 1000 à 500	6	500	500
Overkursfond		3 483	3 483
Sum innskutt egenkapital	7	3 983	3 983
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	7	4 285	4 426
Sum opptjent egenkapital		4 285	4 426
Sum egenkapital		8 268	8 409
Gjeld			
Utsatt skatt	11	704	532
Sum avsetning for forpliktelser		704	532
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 555	898
Gjeld til selskap i samme konsern	10	3 145	1 910
Skyldig offentlige avgifter		4 125	3 834
Annen kortsiktig gjeld		6 155	5 486
Forskudd fra kunder		21 648	15 188
Sum kortsiktig gjeld		37 628	27 317
Sum gjeld		38 332	27 848
Sum egenkapital og gjeld		46 600	36 257

Oslo, 31. desember 2011

15. mars 2012

 Roar Flåthen   Tor-Arne Solbakken   Jan Davidsen   Inger Johanne Bergstøl
 Leder

 Gunn Ovesen   Peggy Hessen Følsvik   Morten Øye   Line Eldring
 Ansattrepr.   Ansattrepr.   Ansattrepr.   Ansattrepr.

 Bård Jordfald   Henriette Lunde   Tone Fløtt
 Ansattrepr.   Ansattrepr.   Daglig leder

Noter

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelle verdier på etableringstidspunktet, og korrigeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til senere renteendringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kostpris etter fradrag av avskrivninger. Avskrivningen er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt over antatt økonomisk levetid. Innredning i leide lokaler avskrives over leiekontraktens løpetid.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene.

Prosjekter under utførelse ved årsskiftet

Prosjekter under utførelse knyttet til fastpriskontrakter vurderes etter løpende avregningsmetode. Fullføringsgraden beregnes normalt med utgangspunkt i påløpte prosjektkostnader i prosent av forventet totalkostnad. I tilfeller hvor det knytter seg usikkerhet til estimert fortjeneste og/eller fullføringsgraden, anvendes løpende avregning uten fortjeneste. Det avsettes for forventet tap på kontrakter når vurderingen av et prosjekt tilsier det, uavhengig av fullføringsgrad.

Pensjoner

Konsernet har dekket pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som er organisert og finansiert gjennom et forsikringsselskap. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatter

Selskapet er ilagt skatteplikt fra og med inntektsåret 2009. Vedtaket er påklaget.

Noter

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 2 Salgsinntekter

Pr. virksomhetsområde

	2011	2010
- Oppdragsinntekter, forskning og utredning	57 515	58 472
- Offentlig tilskudd	9 258	8 753
- Salg av forskningsrapporter	162	401
- Andre inntekter	2 782	2 270
Sum salgsinntekter	69 717	69 896

Note 3 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2011	2010
Lønn	32 159	32 486
Folketrygdavgift	5 564	5 504
Pensjonskostnader	4 941	4 715
Andre personalkostnader	3 357	3 604
Sum personalkostnader	46 021	46 309
Gjennomsnittlig antall ansatte:	59	59
Gjennomsnittlig antall årsverk:	58	58

Godtgjørelser:

Følgende godtgjørelser er gitt til selskapets ledende personer i 2011:

	Daglig leder	Styret
Lønn	973	-
Pensjonskostnader	125	-
Annen godtgjørelse	105	105

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer m.v.

Daglig leder og styreleder har ikke lån i selskapet.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2011 utgjør NOK 148. Honorar for andre tjenester fra revisor utgjør NOK 50. Revisor har mottatt NOK 41 for særattestasjoner på prosjekter. Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Noter

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 4	Varige driftsmidler	Inventar/ utstyr	
	Anskaffelseskost 01.01.	7 608	
	Tilgang i året	1 747	
	Avgang i året	-	
	Anskaffelseskost 31.12.	9 355	
	Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	6 968	
	Registrert verdi pr. 31.12.	2 387	
	Årets avskrivninger	852	
	Økonomisk levetid nye driftsmidler	4 og 10 år	
	Økonomisk levetid brukte driftsmidler	2 til 5 år	
	Valg av avskrivningsplan	Lineær	
Note 5	Bankmidler	2011	2010
	Kasse og bank	24 716	18 923
	- Herav bundne bankmidler	1 985	1 795
Note 6	Aksjekapital og aksjonærinformasjon		
	Aksjekapital i selskapet er ved utgangen av året		
		Antall	Pålydende
			Bokført
	Aksjekapital	1 000	0,5
	Sum	1 000	0,5
	Selskapet eies 100% av Forskningsstiftelsen Fafø og inngår i konsernet. Konsernets regnskap vil være tilgjengelig på morselskapets forretningskontor i Borggata 2B i Oslo.		
Note 7	Egenkapital	Aksje- kapital	Overkurs- fond
	Egenkapital pr. 31.12.2010	500	3 483
	Årets resultat	-	-141
	Egenkapital pr. 31.12.2011	500	4 285
			Sum egenkapital
			8 409
			-141
			8 268
Note 8	Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser		
	Ansatte i selskapet er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige pensjonsytelser.		

Noter

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 8	Fortsettelse	2011	2010
	<i>Netto pensjonskostnad</i>		
	Årets pensjonsopptjening	3 450	3 478
	Rentekostnad av forpliktelsen	1 726	1 878
	Avkastning på pensjonsmidler	-1 451	-1 408
	Administrasjonsomkostninger	323	151
	Resultatført planendring	-	-
	Resultatført estimatavvik	945	876
	Periodisert arbeidsgiveravgift	525	556
	Netto pensjonskostnad i regnskapet	5 518	5 531
	<i>Netto pensjonsforpliktelse</i>		
	Pensjonsforpliktelse	39 287	37 526
	Pensjonsmidler	-28 962	-24 061
	Arbeidsgiveravgift	1 456	1 899
	Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-16 248	-18 593
	Sum forpliktelse/midler	-4 465	-3 229
	<i>Økonomiske forutsetninger</i>		
	Forventet avkastning på midlene	4,10 %	5,40 %
	Diskonteringsrente	3,80 %	4,60 %
	Forventet lønnsregulering	3,50 %	4,00 %
	Forventet G-regulering	3,25 %	3,75 %
	Forventet vekst i løpende pensjoner	2,75 %	3,25 %
	Forventet årlig avgang	4,00 %	2,00 %

Selskapet har benyttet aktuar i beregningen.

Note 9 **Pantstillelser og garantier**

Selskapet har ikke ytet noe pant eller stillet garantier.

Note 10 **Transaksjoner med nærstående parter/konsernmellomværende**

Selskapet er 100% eiet av Forskningsstiftelsen Fafø. Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 2. Mellomværende med konsernselskaper er omtalt i denne noten.

Selskapets transaksjoner med nærstående parter:	2011	2010
Salg av tjenester til Fafø AIS AS (administrasjon)	1 341	1 405
Salg av tjenester til Forskningsstiftelsen Fafø (adm.)	60	60
Kjøp av tjenester fra Fafø AIS AS (forskning)	851	64
Husleie til Forskningsstiftelsen Fafø	4 214	4 052
Kjøp av tjenester fra Forskningsstiftelsen Fafø (forskning)	1 680	1 615

Tjenester til nærstående parter er solgt til markedspris. Tjenester fra nærstående parter kjøpes til markedspris.

Selskapet har følgende fordringer og gjeld

til konsernselskaper:	2011	2010
Kortsiktig fordring på Forskningsstiftelsen Fafø	1 050	491
Kortsiktig gjeld til Forskningsstiftelsen Fafø	3 145	1 910
Kundefordring på Fafø AIS AS	-	438

Noter

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 11 Skattekostnad

Grunnlag for skattekostnad, endring utsatt skatt og betalbar skatt.

	2011	2010
Resultat før skattekostnad	31	375
Permanente forskjeller	582	484
Grunnlag for årets skattekostnad	613	839
Endring i midlertidige forskjeller	- 1 367	- 202
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	- 754	637
Benyttet underskudd til framføring	-	637
Skattepliktig inntekt (gr lag for betalbar skatt i balansen)	- 754	-

Fordeling av skattekostnaden:

Betalbar skatt (28 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	- 211	178
Endring i utsatt skatt (28 % av endring midl. forskjeller)	383	57
Endring utsatt skatt økt underskuddsframføring etter klage	-	250
Skattekostnad (28 % av gr.lag for årets skattekostnad)	172	15

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats:

Årsresultat før skatt	31	375
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats på 28 %	9	105

Poster med skatteeffekt:

Endring utsatt skatt økt underskuddsframføring etter klage	-	250
Ikke fradragsberettigede kostnader	163	130
Skattekostnad	172	15
Effektiv skattesats	553,7 %	-4,0 %

Betalbar skatt i balansen:

Betalbar skatt i skattekostnaden	-	-
Betalbar skatt i balansen	-	-

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring:

	31.12.2011		31.12.2010	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	241	-	371	-
Pensjon	-	4 466	-	3 229
Underskudd til fremføring	1 711	-	957	-
Sum midlertidige forskjeller	1 952	4 466	1 328	3 229
Netto midlertidige forskjeller		2 514		1 901
Utsatt skatt i balansen 28%	-	704	-	532

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009. Vedtaket er påklaget.

Til generalforsamlingen i
Fafo – Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fafo – Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS som viser et underskudd på kr 141.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Fafo – Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS per 31. desember 2011 og

av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til attestasjonsstandard ISAE 3000, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lysaker, 15. mars 2012

RSM Hasner AS

Espen Hasner
Statsautorisert revisor